

Ecologische quickscan Warmondsweg 7 te Elim

24 juli 2019

Auteur: drs P.G. Vos

Altenaweg 22
9321 XE Altena
Tel: 050 - 7503817
Email: vos@vos-eo.nl

Inleiding

De opdrachtgever is voornemens om aan de Warmondsweg 7 te Elim de bestaande bedrijfsbebouwing te slopen en twee nieuwe woningen te bouwen. De huidige ontsluiting blijft intact. De bossingel aan de oostzijde wordt gekapt en aan drie zijden van de nieuwe bebouwing worden bomen en struiken aangeplant om het geheel landschappelijk in te passen. Netto komt er meer groen bij.

Voor de bestemmingsplanwijziging vraagt de gemeente om een ecologisch onderzoek. De werkzaamheden hebben mogelijk effect op beschermde flora en fauna en op beschermde natuurgebieden. Naast soorten die bijzondere bescherming genieten, geldt er een algemene zorgplicht om planten en dieren niet onnodig te verstoren. Daarom dienen flora en fauna en eventuele negatieve effecten in kaart te worden gebracht om deze te kunnen toetsen aan de natuurwetgeving.

In veel gevallen is een uitgebreid ecologisch onderzoek niet nodig en kan volstaan worden met een quickscan. In de ecologische quickscan wordt getoetst aan de natuurwetgeving en wordt aangegeven in hoeverre eventueel aanvullend onderzoek nodig is.

Plan- en studiegebied

Het plangebied ligt aan de Warmondsweg ten zuidwesten van Elim (gem. Hoogeveen, provincie Drenthe). Het plangebied wordt aan de westzijde begrensd door de Warmondsweg, daarvan afgescheiden door een veenwijk. Aan de zuidzijde wordt het begrensd door het erf van de woning aan de Samuelswijk 1a. Aan de oostzijde is de bossingel de grens die de overgang vormt naar het open landschap. Aan de noordzijde ligt een bedrijfswoning met omringend erf die nog onderdeel is van het bedrijf, maar dat kadastraal wordt afgesplitst en waaraan geen werkzaamheden zijn voorzien. Deze woning is buiten beschouwing gelaten en vormt de noordgrens van het plangebied.

Voor inventarisatiedoeleinden wordt een indeling in uurhokken (5x5 km) en kilometerhokken gebruikt om de verspreiding van soorten en vegetaties in kaart te brengen. Het plangebied en de directe omgeving daarvan liggen in het kilometerhok 234-520 (uurhok 22-13). Van dit studiegebied zijn literatuur- en atlasgegevens verzameld van beschermde soorten.

Methode

Het onderzoek bestaat uit een veldonderzoek op de locatie en bureaustudie. Op 28 mei 2019 is het plangebied bezocht en is de aanwezigheid van natuurwaarden in kaart gebracht. Aangetroffen beschermde plant- en diersoorten zijn genoteerd. De periode was gunstig voor het vaststellen van nesten van de Huismus.

Het veldonderzoek is een momentopname. Aan de hand van literatuur en gegevens van verschillende instanties is onderzoek gedaan om een beeld van de natuurwaarden van het plangebied aan te vullen. Er is daartoe een globale rapportage opgevraagd bij de Nationale Database Flora & Fauna (NDFF). Verder is gebruik gemaakt van internetbronnen (bijv. verspreidingsatlas).

Resultaten

NDFF

Uit de beknopte levering vanuit de Nationale Database Flora & Fauna (NDFF) blijkt dat mossen, wintervogels, dagvlinders en libellen redelijk tot goed zijn onderzocht in het kilometerhok. Verder is het kilometerhok nauwelijks onderzocht en hebben de overige beschikbare gegevens een fragmentarisch karakter (Tabel 1).

Tabel 1. Aantal soorten in het kilometerhok volgens de NDFF.

Soortgroep	Totaal	Beschermd	Overig
Mossen	26	-	-
Wintervogels	34	19	
Dagvlinders	10	-	-
Libellen	7	-	-
Vaatplanten	35		
Korstmossen	niet	-	
Paddenstoelen	43	-	waarvan 2 van de Rode Lijst
Vleermuizen	niet	2 ¹ soorten (HRIV) in uurhok waargenomen.	
Overige zoogdieren	9	5 beschermd waarvan 4 met provinciale vrijstelling ²	
Broedvogels	5	5	waarvan 1 op de Rode Lijst
Amfibieën	niet	Poelkikker (HRIV) in uurhok ³	-
Reptielen	niet	geen reptielen in uurhok ⁴	-
Vissen	niet	Grote modderkruiper (WnbA) in uurhok ⁵	Tevens op Rode Lijst (kwetsbaar)
Overige ongewervelden	15	-	

¹ Gewone dwergvleermuis en Gewone grootoorvleermuis (verspreidingsatlas.nl).

² Niet-vrijgestelde soorten in uurhok aanwezig: Steenmarter en Eekhoorn; vrijgestelde soorten in uurhok aanwezig: Bosmuis, Woelrat, Ree, Egel, Haas, Dwergmuis, Veldmuis, Wezel, Bunzing, Rosse woelmuis, Wasbeerhond, Konijn, Mol en Vos. Daarnaast is ook Wolf (HRIV) in uurhok waargenomen (verspreidingsatlas.nl).

³ Naast Poelkikker de volgende beschermde soorten waarvoor vrijstelling geldt: Gewone pad, Kleine watersalamander, Bastaardkikker en Bruine kikker (verspreidingsatlas.nl).

⁴ verspreidingsatlas.nl.

⁵ verspreidingsatlas.nl.

Landschap, plangebied en beschermde gebieden

Het landschap heeft langs de Warmondsweg een relatief kleinschalig karakter door de regelmatige aanwezigheid van erven met erfbeplanting en een bosperceel. Daarbuiten is het landschap grootschalig met langgerekte percelen, onderbroken door veenwijken en kleinere watergangen.

Het plangebied bestaat uit een erf van ca 0,7 ha met een verlaten ligboxenstal, een open kapschuur, twee kleinere bijgebouwen, een mestsilo en enkele sleuf- en voedersilo's. Het erf is grotendeels verhard. Het niet-verharde deel bestaat voor een groot deel uit verstoorde en vermeste grond. Er was een greppel aanwezig met nog een beetje troebel water.

Het plangebied ligt niet in of nabij het Natuurnetwerk Nederland. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, het Mantingerzand, ligt op meer dan negen kilometer ten noorden van het plangebied.

Vaatplanten, (korst)mossen en paddenstoelen

In het plangebied komen algemene plantensoorten voor, zoals Engels raaigras, akkeronkruiden en ruigtekruiden. De smalle bossingel aan de oostzijde bestaat uit soorten als Zomereik, Schietwilg, Sporkehout, Lijsterbes, Ratelpopulier, Eenstijlige meidoorn en Sleedoorn. Beschermde en zeldzame planten-, (korst)mos- en paddenstoelsoorten zijn op basis van het veldbezoek uitgesloten. Voor zeldzame soorten paddenstoelen is het niet verharde deel van het erf ongeschikt.

Vogels

In het plangebied zijn huismussen waargenomen met nesten in diverse stadia van voeren en uitvliegen. In de ligboxenstal waren tenminste drie nesten aanwezig en in de open kapschuur twee. Met een mussengezin in de beplanting direct ten noorden van het plangebied wordt het aantal mussennesten geschat op zes. Ook de woningen aan de noord- en zuidzijde van het plangebied bieden plek aan mussen, waardoor er sprake is van een kleine populatie. Nesten van de Huismus (RL-GE) zijn jaarrond beschermd. Verder broedde er in de ligboxenstal een paartje holenduiven en een paartje zwarte roodstaarten (nesten tijdens de broedperiode beschermd).

In de ligboxenstal zijn braakballen en schijtsporten van de Kerkuil aangetroffen. Het betrof kleine hoeveelheden die niet duiden op een continue aanwezigheid. Ook nesten en nestkasten zijn niet aangetroffen. De aanwezigheid van een jaarrond beschermd nest van deze soort is uitgesloten. De daken zijn niet geschikt als broedplek voor de Gierzwaluw. In de bossingel waren geen grote nesten aanwezig. Overige jaarrond beschermde nesten zijn op grond van het veldbezoek uitgesloten.

Vleermuizen

Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn uitgesloten. De open kapschuur bestaat geheel uit plaatmateriaal dat geen houvast geeft en een ongunstig microklimaat heeft. De ligboxenstal heeft enkelsteens muren en een dak van plaatmateriaal. De daklijsten bieden geen mogelijkheid om zich te verschuilen. Vleermuisssporen in de gebouwen zijn niet aangetroffen.

Het erf vormt foerageergebied voor vleermuizen, met name langs de beplantingen en de

Warmondsweg. De erven aan de Warmondsweg maken waarschijnlijk deel uit van een vliegroute van vleermuizen.

Overige zoogdieren

In de open kapschuur is een keutel gevonden van een Bunzing of een Steenmarter. Er is geen sprake van een latrine. Er zijn ook geen andere sporen aangetroffen die duiden op een vaste verblijfplaats van kleine marterachtigen. De Eekhoorn wordt in dit landschap niet verwacht. De Wolf die uit het uurhok bekend is betreft een zwervend individu. Sporen ervan zijn niet aangetroffen. Verder kunnen er algemene zoogdieren verwacht worden, zoals muizen, Egel, Haas, Ree en Vos. Essentiële (verblijfs-)functies voor beschermde zoogdiersoorten in het plangebied zijn uitgesloten.

Amfibieën

Bij de NDFF zijn van het kilometerhok geen gegevens bekend over amfibieën. Van het uurhok zijn de algemene soorten Gewone pad, Kleine watersalamander, Bastaardkikker en Bruine kikker bekend. Daarnaast komt ook de Poelkikker (HRIV) voor (verspreidingsatlas.nl). Oppervlaktewater in en nabij het plangebied betreft de veenwijk langs de Warmondsweg en de opdrogende greppel in het plangebied. De greppel met daarin een plas troebel water is sterk vermest en een kritische soort als de Poelkikker die in schoon water voorkomt is hier uitgesloten. De veenwijk is ongeschikt voor de Poelkikker vanwege de aanwezigheid van vis. De soort komt meestal in poelen en kleine slootjes voor. Wel kunnen er in het plangebied algemene soorten amfibieën worden verwacht.

Vissen

Bij de NDFF zijn van het kilometerhok geen gegevens bekend over vissen. Van het uurhok zijn algemene vissoorten bekend. Daarnaast komt ook de Grote modderkruiper voor (WnbA, RL-KW) voor (verspreidingsatlas.nl). In oude veenwijken kan deze soort niet worden uitgesloten. Het is mogelijk dat de soort voorkomt langs de Warmondsweg.

Overige soortgroepen

Er komen algemene diersoorten voor. Beschermde reptielen, dagvlinders en libellen en overige beschermde soorten zijn op basis van biotoop en de bekende verspreiding uitgesloten.

Effecten

Werkzaamheden en uitstraling

De ligboxenstal, de open kapschuur en de overige bouwwerken worden gesloopt. De bossingel aan de oostzijde wordt gekapt. Op ruime afstand van de veenwijk langs de Warmondsweg (tenminste 75 m) worden twee nieuwe woningen gebouwd. De bestaande ontsluiting wordt gehandhaafd. Er komt in het kader van landschappelijke inpassing meer groen terug dan er nu aanwezig is. Sloop- en bouwwerkzaamheden zorgen voor tijdelijke verstoring door de uitstraling van geluid, trillingen en visuele verstoring.

Effecten op vogels

Bij de sloop van de bedrijfsgebouwen gaan zes nesten van de Huismus verloren. Nesten van de Huismus zijn jaarrond beschermd en moeten voorafgaand aan de werkzaamheden worden gecompenseerd. Wanneer de sloop- en kapwerkzaamheden tijdens de broedperiode (indicatief 15 maart-15 juli) plaatsvinden, kunnen nesten van broedende vogels worden verstoord.

Effecten op vleermuizen

Er gaan geen verblijfplaatsen verloren. Er is een tijdelijke verstoring van foerageergebied als de bossingel aan de oostzijde wordt gekapt. Dit groen komt na afloop van de werkzaamheden weer terug. Gedurende de werkzaamheden is er voldoende alternatief foerageergebied in de omgeving aanwezig. Negatieve effecten op vliegroutes langs de Warmondsweg zijn uitgesloten, omdat de belangrijkste geleidende structuur ter hoogte van het plangebied gevormd wordt door een bomenrij aan de westzijde van de Warmondsweg, buiten het plangebied.

Effecten op vissen

Rond het plangebied komt mogelijk de Grote modderkruiper voor. De sloop van de ligboxenstal vindt op vrij korte afstand van de veenwijk plaats. Er zijn verschillende effecten mogelijk:

- Intensiever gebruik van de dam in de veenwijk tijdens de werkzaamheden. Omdat de veenwijk op korte afstand ligt van een bestaande ontsluitingsweg wordt ingeschat dat het gebruik van de dam geen negatieve effecten heeft op de Grote modderkruiper en andere vissoorten;
- Gebruik van de zone van tien meter langs de oever die nu uit gras bestaat voor opslag of andere werkzaamheden waardoor er continu verstoring optreedt. Daarnaast kan het opstellen van stationair draaiende voertuigen binnen 10 meter van de veenwijk tot negatieve effecten leiden. Hierdoor kan het biotoop van vissen door geluidsverstoring en trillingen gedurende langere tijd minder geschikt zijn, waardoor negatieve effecten niet uitgesloten zijn.

Effecten op overige soorten

Op de plek van de werkzaamheden worden algemene plant- en diersoorten tijdelijk verstoord. Negatieve effecten op lokale populaties zijn uitgesloten. Voor de beschermde soorten zoogdieren en amfibieën geldt dat er een vrijstelling is in het kader van ruimtelijke inrichting en beheer.

Effecten op beschermde gebieden

De werkzaamheden hebben een lokale uitstraling, waardoor er geen negatieve effecten optreden ten aanzien van Natura 2000 en het NatuurNetwerk Nederland.

Conclusies en advies

Bestemmingsplanwijziging

Het compenseren van nesten van de Huismus en de overige maatregelen zijn uitvoerbaar en staan de wijziging van het bestemmingsplan niet in de weg. In het kader van het verlenen van de omgevingsvergunning zal de gemeente een verklaring van geen bedenkingen moeten aanvragen voor de Huismus (uitgebreide procedure omgevingsvergunning) of de initiatiefnemer moet zelf een ontheffing aanvragen bij de Provincie (duur ca 14 weken, waarbij geldt dat de ontheffing niet kan worden aangevraagd als de vergunningsprocedure al loopt).

Vervolg/uitvoering

Vanuit de natuurwetgeving kunnen de voorgenomen werkzaamheden doorgang vinden, mits:

- er een verklaring van geen bedenkingen of een ontheffing wordt afgegeven voor het verwijderen van 6 nesten van huismussen. Onderdeel van een ontheffingsaanvraag is een activiteitenplan waarvan compensatie van de nesten een onderdeel is;
- de kap- en sloopwerkzaamheden buiten de broedperiode plaatsvinden (minder voor de hand liggend is om voorafgaand aan de broedperiode de nestplekken ongeschikt te maken, omdat dit geen garantie geeft en er risico's blijven bestaan dat werkzaamheden vanwege broedvogels moeten worden uitgesteld).
- er tenminste evenveel groen terugkomt als er wordt gekapt om luwte te geven aan foeragerende vleermuizen.
- er binnen tien meter van de veenwijk geen werkzaamheden plaatsvinden en geen stationair draaiende voertuigen worden opgesteld.

Daarnaast geldt een algemene zorgplicht. Het verstoren, verwonden of doden van dieren (en planten) moet zoveel mogelijk worden voorkomen. Wanneer er bijvoorbeeld amfibieën worden aangetroffen op de bouwplaats kunnen deze het beste worden opgepakt en verplaatst naar een plek in de omgeving, buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

Met vriendelijke groet,
Namens Vos Ecologisch Onderzoek,

drs. P.G. Vos
